Nâng cao chất lượng lãnh đạo công tác nghiên cứu khoa học của tổ chức cơ sở đảng ở các khoa giáo viên thuộc Đảng bộ học viện, trường sĩ quan quân đội

ThS NGUYỄN VĂN QUÝ
Học viện Chính trị; Email: nguyenquydhtqt@gmail.com

Tóm tắt: *Nghiên cứu khoa học (NCKH) có mối quan hệ hữu cơ với nhiệm vụ giáo dục, đào tạo, đồng thời là nhiệm vụ chính trị trung tâm, là chức năng, hoạt động cơ bản của các khoa giáo viên thuộc học viện, trường sĩ quan (HV, TSQ) quân đội . Bài báo nêu khái quát thực trạng chất lượng lãnh đạo công tác NCKH của TCCSĐ ở các khoa giáo viên, đề xuất một số giải pháp nâng cao chất lượng lãnh đạo công tác NCKH của TCCSĐ ở các khoa giáo viên thuộc đảng bộ HV, TSQ hiện nay.*

Từ khóa: *chất lượng lãnh đạo; tổ chức cơ sở đảng; nghiên cứu khoa học.*

1. Thực trạng chất lượng lãnh đạo công tác nghiên cứu khoa học của tổ chức cơ sở đảng ở các khoa giáo viên thuộc HV, TSQ hiện nay

Nội dung, hình thức, biện pháp lãnh đạo công tác NCKH tương đối toàn diện, thiết thực và bảo đảm đúng định hướng chính trị. Kết quả NCKH của khoa giáo viên ở các HV, TSQ được nâng lên; số lượng, chất lượng các sản phẩm nghiên cứu năm sau cao hơn năm trước. Tuy nhiên, một số cấp uỷ, chi bộ khoa giáo viên ở các HV, TSQ chưa thật chủ động, tích cực trong lãnh đạo công tác NCKH, còn ỷ lại vào các đảng uỷ nhà trường. Việc bồi dưỡng năng lực NCKH cho đội ngũ cán bộ, giảng viên chưa được quan tâm đúng mức; năng lực NCKH của giảng viên còn hạn chế. Các đề tài cấp bộ, cấp ngành, cấp cơ sở, các sách chuyên khảo, tham khảo chưa nhiều; các công trình nghiên cứu chủ yếu là ứng dụng, các công trình nghiên cứu cơ bản còn ít. Chất lượng các công trình đấu tranh trên mặt trận tư tưởng lý luận chưa cao. Việc ứng dụng kết quả NCKH vào thực tế dạy - học còn gặp nhiều khó khăn, chuyển giao công nghệ hạn chế. Điều kiện bảo đảm cho hoạt động NCKH của các khoa giáo viên còn nhiều bất cập về ngân sách, kinh phí, trang bị, phương tiện công nghệ thông tin.

Hiện nay, tình hình thế giới, khu vực diễn biến nhanh chóng, phức tạp, khó lường. Trong bối cảnh phát triển mạnh mẽ của khoa học công nghệ, trước yêu cầu của nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, xây dựng quân đội, yêu cầu nhiệm vụ nghiên cứu khoa học, đặc biệt là khoa học xã hội và nhân văn quân sự, yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo ở các HV, TSQ quân đội, Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng chỉ rõ nội dung, yêu cầu: "Có chiến lược phát triển khoa học và công nghệ phù hợp với xu thế chung của thế giới và điều kiện đất nước, đáp ứng yêu cầu xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong giai đoạn mới, thích ứng với cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư"[1]. Đây là những yếu tố tác động, đòi hỏi phải nâng cao chất lượng lãnh đạo công tác NCKH của TCCSĐ ở các khoa giáo viên thuộc đảng bộ HV, TSQ quân đội.

2. Một số giải pháp nâng cao chất lượng lãnh đạo công tác nghiên cứu khoa học của TCCSĐ ở các khoa giáo viên thuộc HV, TSQQĐ

Một là, TCCSĐ ở các khoa giáo viên thuộc đảng bộ HV, TSQ quân đội phải quán triệt sâu sắc, thực hiện đúng chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, nghị quyết, chỉ thị của Quân ủy TW, Bộ Quốc phòng về công tác NCKH. Đây là nội dung, biện pháp căn bản, rất quan trọng nhằm tạo ra sự chuyển biến về chất lượng lãnh đạo công tác NCKH của tổ chức cơ sở đảng ở các khoa giáo viên. Chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, nghị quyết, chỉ thị của Quân ủy TW, Bộ Quốc phòng về công tác NCKH là cơ sở để TCCSĐ quán triệt, cụ thể hoá thành nội dung, hình thức, biện pháp lãnh đạo và kế hoạch thực hiện công tác NCKH được giao theo đúng chức năng, phạm vi thẩm quyền trách nhiệm.

Hai là, thường xuyên củng cố, kiện toàn về tổ chức, nâng cao năng lực lãnh đạo công tác nghiên cứu khoa học của TCCSĐ ở các khoa giáo viên thuộc đảng bộ HV, TSQ quân đội. Lãnh đạo công tác NCKH thuộc về chức năng của cấp uỷ, tổ chức đảng ở các khoa giáo viên. Mức độ phù hợp, đúng đắn của những chủ trương, biện pháp lãnh đạo công tác NCKH của TCCSĐ quyết định chất lượng, hiệu quả NCKH ở các khoa giáo viên. Vì vậy,

thường xuyên củng cố, kiện toàn về tổ chức, nâng cao năng lực lãnh đạo công tác NCKH của TCCSĐ khoa giáo viên là giải pháp có tính căn bản, thiết yếu.

Thường xuyên kiện toàn cấp ủy ở các khoa giáo viên đủ về số lượng, bảo đảm về cơ cấu, chất lượng, đúng tiêu chuẩn cấp uỷ viên theo quy định Điều lệ Đảng và quy chế lãnh đạo của đảng uỷ các HV, TSQ quân đội. Cần kiện toàn kịp thời, coi trọng về chất lượng, tránh việc chạy theo số lượng và cơ cấu đơn thuần, xem nhẹ yêu cầu về tiêu chuẩn, nhất là về phẩm chất đạo đức, lối sống, sự gương mẫu và năng lực NCKH hoặc để khuyết, thiếu cấp uỷ viên trong một thời gian dài. Định kỳ rà soát, đưa những cấp ủy viên không phát huy được vai trò, trách nhiệm ra khỏi cấp ủy. Thường xuyên bồi dưỡng, tạo nguồn lực lượng nòng cốt, tiêu biểu để bổ sung vào đảng ủy, chi ủy khoa giáo viên khi cần thiết.

Không những thế, phải chú trọng nâng cao năng lực lãnh đạo công tác NCKH của TCCSĐ ở các khoa giáo viên thuộc đảng bộ HV, TSQ quân đội. Đây là nhân tố quan trọng hàng đầu quyết định kết quả thực hiện công tác NCKH. Hiện nay, một số cấp ủy, chi bộ khoa giáo viên còn hạn chế về năng lực lãnh đạo nói chung, lãnh đạo công tác NCKH nói riêng, vì vậy nâng cao năng lực lãnh đạo công tác NCKH của TCCSĐ ở khoa giáo viên là vấn đề cấp thiết. Theo đó, cấp uỷ, đảng bộ, chi bộ khoa giáo viên phải nâng cao năng lực quán triệt, cụ thể hoá nghị quyết, chỉ thị của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và nghị quyết, chỉ thị của Quân ủy TW, Bộ Quốc phòng về NCKH và nghị quyết của các HV, TSQ quân đội thành chỉ tiêu, nội dung, hình thức, biện pháp lãnh đạo công tác NCKH phù hợp, sát đúng với đặc điểm, tình hình nhiệm vụ của từng khoa giáo viên. Tiếp tục nâng cao chất lượng chuẩn bị dự thảo nghị quyết của cấp ủy; nâng cao năng lực ban hành nghị quyết và tổ chức thực hiện nghị quyết lãnh đạo của TCCSĐ ở các khoa giáo viên; nhất là năng lực xây dựng kế hoạch, triển khai thực hiện các hoạt động NCKH được giao.

Ba là, đổi mới nội dung, hình thức, biện pháp lãnh đạo công tác nghiên cứu khoa học của TCCSĐ ở các khoa giáo viên thuộc đảng bộ HV, TSQ quân đội. Nội dung lãnh đạo giữ vai trò đặc biệt quan trọng và đổi mới hình thức, biện pháp lãnh đạo công tác NCKH của TCCSĐ khoa giáo viên là đòi hỏi khách quan ở các HV, TSQ quân đội. Thực tiễn cho thấy, ở đâu TCCSĐ khoa giáo viên thường xuyên đổi mới nội dung, hình thức, biện pháp lãnh đạo thì hoạt động NCKH đạt chất lượng cao hơn, tốt hơn và ngược lại. Do đó, đổi mới nội dung, hình thức, biện pháp lãnh đạo công tác NCKH của TCCSĐ ở các khoa giáo viên là vấn đề có ý nghĩa lý luận và thực tiễn sâu sắc.

Trước hết, cần tiếp tục đổi mới mạnh mẽ về tư duy lãnh đạo công tác NCKH của TCCSĐ ở các khoa giáo viên. Lãnh đạo thực hiện toàn diện cả về nghiên cứu cơ bản và nghiên cứu ứng dụng, nhất là những vấn đề mới được đặt ra trong nghiên cứu lý luận, đấu tranh, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng; những vấn đề nảy sinh trong thực tiễn xây dựng chủ nghĩa xã hội ở nước ta. Lãnh đạo kết hợp chặt chẽ, có hiệu quả giữa nhiệm vụ giảng dạy với công tác NCKH. Công tác NCKH phải xuất phát và hướng tới việc giải quyết những vấn đề đặt ra trong quá trình tiến hành đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục, đào tạo. Đồng thời, phải coi trọng ứng dụng các kết quả NCKH vào trong quá trình dạy và học ở các HV, TSQ quân đội. Khắc phục hiện tượng tách rời hai nhiệm vụ; xem nhẹ việc ứng dụng kết quả NCKH trong dạy và học hoặc xa rời thực tiễn hoạt động giáo dục, đào tạo, thực tiễn quân đội, đất nước trong NCKH. Các HV, TSQ cần phải đi đầu trong toàn quân về "chuyển đổi số" trong giáo dục, đào tạo và NCKH, trong đó cán bộ, giảng viên là lực lượng nòng cốt, chủ yếu. Đẩy nhanh quá trình "số hoá" tài liệu, thiết lập các kho dữ liệu lớn (Big Data), "học liệu số", đáp ứng tốt yêu cầu xây dựng nhà trường thông minh. Tập trung lãnh đạo nâng cao chất lượng nghiên cứu các đề tài, biên soạn giáo trình, học liệu, cải tiến sáng kiến, mô hình học cụ. Thường xuyên tạo nguồn, đào tạo, bồi dưỡng cán bộ khoa học, chức danh sĩ quan chuyên môn - kỹ thuật nghiệp vụ và nhất là tạo nguồn chức danh phó giáo sư, giáo sư đang ngày càng giảm dần ở các HV, TSQ quân đội.

Đổi mới nội dung phải gắn liền với đổi mới hình thức, biện pháp lãnh đạo công tác NCKH của các TCCSĐ ở các khoa giáo viên thuộc đảng bộ HV, TSQ quân đội. Tiếp tục nâng cao chất lượng chuẩn bị dự thảo nghị quyết của cấp ủy; nâng cao năng lực ra nghị quyết và tổ chức thực hiện nghị quyết lãnh đạo của TCCSĐ ở các khoa giáo viên; nhất là năng lực xây dựng kế hoạch, triển khai thực hiện các hoạt động NCKH được giao. Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ: "Tất cả các nghị quyết của Đảng phải do cơ quan lãnh đạo chuẩn bị kỹ càng, rồi giao cho các cấp thảo luận. Không được làm qua loa, sơ sài"[(2)]. Xác định rõ mục tiêu, yêu cầu, chỉ tiêu, biện pháp thực hiện công tác NCKH trong nghị quyết đại hội cũng như nghị quyết thường kỳ. Tăng cường công tác kiểm tra, đôn đốc cán bộ, giảng viên trong quá trình thực hiện công tác NCKH, bảo đảm chất lượng, đúng và vượt tiến độ đề ra. Tập trung khắc phục những khâu yếu, mặt yếu

trong công tác lãnh đạo công tác NCKH; quy rõ trách nhiệm và chọn đúng khâu đột phá, then chốt. Đổi mới phương pháp đánh giá chất lượng các đề tài, giáo trình, tài liệu, sách giáo khoa và phương pháp tiến hành các phiên họp hội đồng khoa học, hội thảo, sinh hoạt học thuật của khoa. Phát huy vai trò gương mẫu của cán bộ chủ trì và tính chủ động, sáng tạo của cán bộ, đảng viên trong thực hiện công tác NCKH. Giải quyết hài hòa mối quan hệ công tác với các cơ quan chức năng, các trung tâm, viện nghiên cứu, tạp chí, tờ thông tin của các HV, TSQ quân đội và mối quan hệ với các đơn vị quản lý học viên, đơn vị bảo đảm, phục vụ trong quá trình giảng dạy và nghiên cứu khoa học.

Bốn là, nâng cao năng lực nghiên cứu khoa học của đội ngũ cán bộ, giảng viên ở các khoa giáo viên thuộc HV, TSQ quân đội. Năng lực của đội ngũ cán bộ, giảng viên có sự ảnh hưởng trực tiếp, quyết định đến chất lượng, hiệu quả thực hiện công tác NCKH. Thực tiễn cho thấy, năng lực NCKH của đội ngũ cán bộ, giảng viên, nhất là giảng viên trẻ còn hạn chế. Theo đó, phải tiếp tục nâng cao tri thức cho đội ngũ cán bộ, giảng viên, nhất là về trình độ lý luận, kinh nghiệm thực tiễn và trình độ ngoại ngữ. Thay vì những phương pháp NCKH có tính truyền thống, đội ngũ cán bộ, giảng viên ở các HV, TSQ quân đội ngày nay cần phải năng động hơn, sáng tạo hơn thì mới đáp ứng được yêu cầu công tác NCKH, xây dựng quân đội hiện đại. Tăng cường tập huấn, bồi dưỡng cho đội ngũ cán bộ, giảng viên về kĩ năng ứng dụng, khai thác công nghệ thông tin, công nghệ trí tuệ nhân tạo nhằm nâng cao hiệu quả xử lý các tài liệu, dữ liệu, thống kê, khảo sát phục vụ hoạt động NCKH. Tích cực điều động giảng viên đi thực tế, đi đào tạo trình độ thạc sĩ, tiến sĩ. Tăng cường, khuyến khích, biểu dương kịp thời, cán bộ, giảng viên tích cực, chủ động tự học, tự bồi dưỡng năng lực, kĩ năng, kinh nghiệm NCKH qua thực tiễn giảng dạy, công tác ở các khoa giáo viên theo tinh thần cấp trên bồi dưỡng cho cấp dưới, giảng viên có kinh nghiệm bồi dưỡng cho giảng viên trẻ; cán bộ và giảng viên tự bồi dưỡng lẫn nhau. Đẩy mạnh các hoạt động giao lưu, tọa đàm, trao đổi, phổ biến kinh nghiệm NCKH giữa các khoa giáo viên ở các trường đại học trong và ngoài quân đội. Đãi ngộ xứng đáng với công sức, sự tâm huyết của các nhà khoa học, nhất là những nhà khoa học đầu ngành nhằm tạo ra động lực mạnh mẽ cho cán bộ, giảng viên trong tham gia hoạt động NCKH. Bảo đảm ngân sách, kinh phí, cơ sở vật chất, phương tiện, trang thiết bị đáp ứng yêu cầu của hoạt động bồi dưỡng năng lực NCKH cho đội ngũ cán bộ, giảng viên ở các khoa giáo viên.

Năm là, phát huy sức mạnh tổng hợp trong nâng cao chất lượng lãnh đạo công tác nghiên cứu khoa học của TCCSĐ ở các khoa giáo viên thuộc đảng bộ HV, TSQ quân đội.

Phát huy sức mạnh tổng hợp là một trong những quan điểm lớn, bài học kinh nghiệm có giá trị lý luận và thực tiễn sâu sắc của Đảng ta trong lãnh đạo cách mạng Việt Nam. Trước hết, cần tăng cường sự quan tâm, lãnh đạo, chỉ đạo của thường vụ đảng ủy, ban giám đốc (ban giám hiệu) các HV, TSQ đối với quá trình nâng cao chất lượng lãnh đạo công tác NCKH của TCCSĐ ở các khoa giáo viên.

Phát huy triệt để vai trò, trách nhiệm của các cơ quan chức năng trong nâng cao chất lượng lãnh đạo công tác NCKH của TCCSĐ ở các khoa giáo viên. Các cơ quan quản lý giáo dục ở HV, TSQ quân đội cần làm tốt công tác tham mưu cho đảng ủy, ban giám đốc (ban giám hiệu) các HV, TSQ quân đội trong lãnh đạo, chỉ đạo kết hợp chặt chẽ công tác NCKH với công tác GD&ĐT. Điều hành hoạt động NCKH đúng quy trình; thường xuyên phối hợp chặt chẽ giữa cơ quan với khoa giáo viên và đơn vị quản lý học viên trong thực hiện công tác NCKH, nhất là việc bảo đảm chất lượng luận văn, luận án và các đề tài, chuyên đề NCKH của học viên; quản lý tốt các sản phẩm khoa học.

Phát huy vai trò của cơ quan chính trị về quy hoạch, đào tạo, bố trí sử dụng nguồn nhân lực chất lượng cao và cán bộ khoa học có triển vọng. Đổi mới công tác kiểm tra, giám sát cấp uỷ, tổ chức đảng khoa giáo viên về lãnh đạo công tác NCKH. Đề cao dân chủ, tăng cường đối thoại, lắng nghe ý kiến, nguyện vọng của cán bộ, giảng viên, giải quyết những vướng mắc trong quá trình thực hiện công tác NCKH. Lấy kết quả hoàn thành hoạt động NCKH là một tiêu chí quan trọng để bình xét thi đua, đề nghị khen thưởng, nhận xét cán bộ, phân loại, đánh giá chất lượng đảng viên hàng năm ở các HV, TSQ quân đội. Tham mưu đổi mới cơ chế, chính sách đãi ngộ xứng đáng về cả tinh thần và vật chất, nhất là kinh phí, lợi ích thiết thực để khuyến khích, động viên cán bộ, giảng viên tích cực tham gia NCKH, góp phần xây dựng các HV, TSQ quân đội vững mạnh toàn diện, hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao./.

(1) Đảng Cộng sản Việt Nam (2011), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Sđd, t.1, tr.140.

(2) Hồ Chí Minh (1954), *"Thường thức chính trị - Chế độ dân chủ tập trung của Đảng"*, Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, Nxb. CTQGST, 2011, T.8, tr.287.